

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

Голова приймальної комісії,
доктор Міжнародного
гуманітарного університету
доцент Громовенко К.В.
2020

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

для здобуття

ступеня бакалавра

на основі повної загальної середньої освіти

Галузь 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 022 Дизайн

Схвалено вченою радою

Протокол №__ від «__» _____ 2020 р.

Голова вченої ради

Одеса -2020

Програма творчого конкурсу для здобуття ступеня бакалавра
на основі повної загальної середньої освіти

спеціальності 022 Дизайн, « » , 2020 року. 8 стор.

Розробники:

Токарев Олександр Віталійович, професор кафедри дизайну
Межевчук Володимир Омелянович, доцент кафедри дизайну
Палатніков Григорій Аркадійович, доцент кафедри дизайну

Програма затверджена на засіданні кафедри Дизайну

Протокол від « » 02 2020 року № 6

« 14 » 03 2020 року

Завідувач кафедрою
дизайну, Заслужений
діяч мистецтв України

 професор О.В. Токарев

ВСТУП

Мета творчого конкурсу - перевірка рівня володіння вступником певним рівнем знань в галузі образотворчого мистецтва, ступеня усвідомлення та осмислення умов того чи іншого творчого завдання і використаних засобів для його вирішення.

Для вступу на навчання за мистецькою спеціальністю «Дизайн» проводиться творчий конкурс з рисунку, живопису та композиції. Конкурсне завдання є комплексним і представляє собою поетапне вирішення поставлених завдань. Кожен етап демонструє первинні навички композиції, рисунка, живопису, виявляє рівень підготовки, природний хист і художній смак вступника.

Завданням іспитів є виявлення здібності абітурієнтів оперувати основними законами й методами побудови композиційної форми, засобами проектування, малюнку, колориту. На цьому етапі основна увага звертається на особливостях сприйняття тривимірного простору, визначення концепції й принципів передачі задуму на плоскому аркуші паперу, а також на вмінні виразити конкретний зміст у всьому багатстві і цілісності його складових елементів.

1.ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Для виконання творчих робіт необхідне ознайомлення з теоретичними питаннями образотворчої грамоти, основами лінійної та повітряної перспективи, закономірностями світлотіні, правилами передання на зображувальній площині об'єму, матеріалу та простору. Першоосновою художньої образності в мистецтві є рисунок, який відтворює предметну форму. Для вірного виконання завдання необхідним є освоєння певних практичних навичок за наступними пунктами:

1.Оволодіння елементами перспективи. Конструктивна та перспективна побудова предметів.

2.Оволодіння принципами перспективної побудови форми за допомогою світлотіні (її градацій).

3.Оволодіння засобами передачі об'єму, матеріалу та простору в зображенні (характер світлотіні різних матеріалів, тонові співвідношення, роль лінії та штриха).

Необхідно також вміти бачити композиційний устрій відтворюваного об'єкту, вірно співвідношення між його частинами. Вступник повинен володіти прийомами образотворчої грамоти, мати практичні навички їх реалізації в творі: бачити пропорції, перспективні зміни, конструктивно будувати зображення та розташовувати його на площині, володіти світлотіньовою ліпкою об'ємної форми, вміти виконувати тональний рисунок, в якому предмети зображуються у світлоповітряному середовищі.

Задум художника базується на різноманітних зображувальних засобах: об'ємі, матеріальності, просторі, колориті. Зображення тривимірного простору на площині здійснюється за допомогою перспективної та конструктивної побудови предметів. Наступний важливий засіб передачі об'єму на площині - це градація його світлотіні. Зображенню об'ємної форми на площині допомагає сама техніка роботи - характер штриховки олівцем або мазків пензлем. Матеріальність предметів, що зображуються, передається на площині насамперед характером світлотіні. Іншою важливою умовою є витриманість пропорційних тональних та кольорових відмінностей.

Грамотне, живописне зображення натури, передача її об'ємних, просторових та матеріальних якостей базується на методиках пропорційного перекладання зорового образу кольорових співвідношень природи на діапазон фарб палітри. Кольорові співвідношення предметів натурної постановки визначаються порівнянням їх колориту при цілісному сприйнятті. Закон сприйняття пропорційних відношень рівною мірою відноситься не тільки до пропорцій рисунка, але і до світлотіньового (тонального) та живописного їх зображення. Для грамотного живописного зображення дуже важливо досягти щоб не тільки тональні, але й світлові різниці предметів натурної постановки були передані у тих співвідношеннях, у котрих вони сприймаються в момент спостереження. Стан кольорових співвідношень відображає взаємозв'язок предметів та середовища, тому єдність тональних та кольорових відношень, переданих в зображенні,

дозволяють вірно підійти до повноцінного колористичного вирішення. Важливим є також точне відтворення загального тонового та колористичного стану освітлення.

Таким чином, колорит в реалістичному живописі являє собою взаємозв'язок всіх кольорових елементів зображення, його колористичний устрій. Головна його особливість - багатство та узгодженість кольорів, відповідних до самої натури, які передають в єднанні з світлотінню, предметні та просторові якості та стан освітлення об'єкту, що зображується.

Творчий конкурс складається з трьох головних етапів: рисунок, живопис, композиція.

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОКРЕМИХ ЧАСТИН ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Рисунок - варіанти виконання завдання: гіпсова антична голова. Важливою вимогою є вірна компоновка натури в форматі аркуша. Рисунок повинен бути конструктивним і побудованим пропорційно. В зображенні необхідними є передача характеру натури, чітка витримка пропорцій і тональне моделювання форми. Підпорядкування менш значимого головному, виявлення характерного, типового, підсилює правдивість зображення. Важливою характерною особливістю в зображенні предметів є їхні пропорції, співрозмірність в зображенні їх частин між собою та частинами предмету в цілому. Форму предметів виявляють завдяки освітленості. Ступінь освітленості поверхні залежить від кута падіння променя світла. На поверхні гранованих тіл переходи світлотіні більш чіткі, а на кривих поверхнях більш плавкі. Сила тону штриховки підпорядковується закономірностям світлотіні - послідовному розподілу світла по поверхні в залежності від її побудови: світло, напівтіні, тіні, рефлекси, тіні від предметів.

Практичним вирішенням завдання зображення об'ємної форми предмету є ведення процесу рисунку від лінійно-конструктивної побудови з визначенням головних пропорцій предмету до трактовки об'ємної форми за допомогою світла і тіні. Процес рисунку ведеться від загального до поодинокого та від поодиноких деталей до більшого узагальнення. Вірно знайдені тональні відношення надають зображенню предметів правдивість, матеріальність та переконливість.

Тривалість творчого конкурсу з рисунку - 6 академічних годин. Матеріали для виконання завдання: папір, олівці. Формат паперу - А-3.

Живопис - творче випробування з живопису передбачає роботу над натюрмортом, складеним з 3-4 предметів на фоні драпірувань. Завдання передбачає визначення колористики, пошук композиційного вирішення на аркуші, тональної побудови форми в просторі, визначення пропорцій форм та їх деталей на витончених тональних відношеннях. Робота над натюрмортом відбувається за наступними етапами: вибір найбільш цікавої точки для зображення, композиційний пошук у вигляді форескізів, визначення формату зображення, перенесення композиції на площину аркуша. Робота ведеться від загального до поодинокого, від окремих деталей до більшого узагальнення. Важливим етапом є композиційна компоновка зображення в аркуші. Легкими лініями накреслюють головні композиційні плями, загальну масу предметів за допомогою найбільш виступаючих точок. В перспективі знаходять площини, на яких розташовані предмети, після чого узагальнено розмічають кожний предмет у взаємозв'язку один з одним. Наступним етапом є визначення пропорцій та взаємного розташування предметів у просторі, їх перспективна побудова.

При визначенні пропорцій необхідно вибрати певну одиницю виміру для порівняння одного з предметів натюрморту з розмірами всіх предметів у просторі. Одночасно йде конструктивна побудова кожного предмету натюрморту засобами колористики. Розмічають центральні, горизонтальні та вертикальні вісі кожного предмету, які допомагають при побудові форм. Уточнюють контури предметів, визначають щільність предметів відносно горизонталі основи, а також ступінь їх віддалення один від одного. Всі перспективні зміни повинні бути передані в зображенні з натури. Надалі виявляють об'ємність предметів за допомогою світлотіні,

що досягається визначенням ступеня освітленості за допомогою тону та різноманітних за натиском ліній. Спочатку розмічають межі тіні та світла, падаючі тіні, потім рівномірно накреслюють власні тіні, завершуючи надалі детальне світлотіньове зображення кожного предмета, передачу його об'єму та матеріалу. При цьому може бути використана вся шкала світлотіньових градацій (світло, напівтінь, тіні, рефлекси, власні тіні предметів). На завершальному етапі необхідно порівняти зображення з натурою, відмовитись від зайвої деталізації, узагальнити другорядні деталі та задні плани, домагаючись цілісного враження від натури.

Важливим є визначення колористики натюрморту, правильне композиційне вирішення в аркуші, тональна побудова форм в просторі, відображення великих форм та деталей, виконане на витончених тональних відносинах, з методично дотриманим використанням властивостей матеріалів та технік живопису.

Тривалість творчого конкурсу з живопису - 6 академічних годин. Матеріали для виконання завдання: папір, акварель, гуаш, темпера (за вибором вступника). Формат паперу А-3.

Композиція - вступне випробування поводитьсь у відповідності до освітніх програм, за обраними варіантами. Головними вимогами є: грамотне володіння основами проектної графіки та графічного дизайну, правильне використання засобів графічної виразності, композиційних прийомів та художніх матеріалів. Графічне відтворення завдання вимагає правильного вибору графічної мови, яка найбільш повно буде передавати задум художника, розкривати зміст, образність, форми та композицію предметів. Характерною ознакою графічної техніки є побудова зображення за допомогою ліній, плям та їх сполучень, а також використання локальних кольорових площин (тільки ахроматичних, або різнокольорових).

Варіюючи відношення графічних засобів, використовуючи лаконічні контрасти білого та чорного, або найтонші переходи плям та ліній різної інтенсивності, можливо досягти найбільшої виразності. Графічні засоби дають можливість відчутти і таку властивість поверхні предметів, як фактуру (гладку, жорстку, блискучу, прозору).

При виконанні графічних ескізів в завданні з композиції можуть бути використані різні графічні техніки: лінійне або плямове подання рисунку, аплікація з використанням кольорового паперу, монохромне або поліхромне вирішення

Завдання:

1. Створення і компоновка першої літери свого ім'я, або прізвища, або вензеля ППБ на аркуші А4
2. Складання формальної композиції з трьох геометричних фігур: квадрат, коло та трикутник та її розміщення на форматі А4;
3. Створення ескізу оформлення етикетки торта (21 x 21 см.)

Тривалість творчого конкурсу зі спецкомпозиції - 6 академічних години. Матеріали для виконання завдання: папір, туш, олівці, акрил, акварель, гуаш, темпера, кольоровий папір (за вибором вступника).

В процесі виконання завдання слід звернути увагу на такі вимоги:

- правильна передача та підкреслення характеру, пластики предметів та фігур;
- визначення пропорцій, характеру руху, статичності або динамічності;
- образне вирішення фактури матеріалів за допомогою різноманітних прийомів та технік графічного зображення;
- визначення світлового та кольорового змісту графічної композиції;
- орнаментальна виразність та характерність композиції;
- досягнення єдності частин композиції та виділення композиційного центру.

Після перегляду робіт за результатами творчого конкурсу приймальна комісія допускає вступника до складання наступних випробувань.

3. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Екзаменаційне завдання з рисунку

Спеціальність: 022«Дизайн»

Освітня програма графічний дизайн

Виконати рисунок голови людини (гіпс)

Час виконання: 6 академічних годин

Матеріал: папір А3, звичайні олівці.

Основні вимоги:

- композиційне вирішення голови в заданому форматі;
- на основі лінійно-конструктивної побудови намітити загальний силует та пропорції голови;
- провести анатомічно-конструктивний аналіз постановки;
- за допомогою світло-тіньового моделювання зобразити деталі моделі, підкреслюючи характерні риси.

Екзаменаційне завдання з живопису

Спеціальність: 022«Дизайн»

Освітня програма графічний дизайн

Виконати натюрморт, складений з побутових предметів та елементів реквізиту (гличик, таріль, квіти, тканина у визначеному колористичному рішенні).

Час виконання: 6 академічних годин

Матеріал: папір А3, пензлі акварельні та щетинні, фарби - акварель, темпера, гуаш..

Основні вимоги:

- композиційне вирішення натюрморту в заданому форматі;
- передача об'ємно-просторового рішення композиції натури за допомогою світло-тіньового моделювання;
- виявлення колористичної насиченості предметів фактури та пластики матеріалів;
- завершення колористичної задачі, із збереженням деталізації та узагальненості цілого, свіжості акварельної, темперної та гуашевої техніки.

Екзаменаційне завдання з композиції

Спеціальність: 022«Дизайн»

Освітня програма графічний дизайн

1. Створення і компоновка першої літери свого ім'я на аркуші А4 (15 x 15 см.)
2. Складання формальної композиції з трьох геометричних фігур: квадрат, коло та трикутник та її розміщення на форматі А4;
3. Створення ескізу оформлення етикетки торта (21 x 21 см.)

Час виконання: 6 академічних годин

Матеріал: папір, кольоровий папір, клей, пензлі акварельні та щетинні, фарби - акварель, темпера, гуаш.

4. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧИХ РОБІТ

Специфіка проведення та оцінювання творчих робіт полягає в тому, що протягом кожного етапу творчого конкурсу виконується одне або три завдання, результатом яких повинна бути завершена творча робота.

У переважній більшості випадків при оцінюванні творчого потенціалу особистості вступника враховуються лише параметри, які можуть у майбутньому забезпечити безпосередній творчий результат. Однак, людська особистість - цілісне поняття, в якому всі компоненти взаємопов'язані. Тому оцінювання результату вступного випробування не може відбуватися як накопичення балів, творча робота повинна бути оцінена в комплексі як системний та завершений твір.

При оцінці творчих робіт вони аналізуються з позицій виразності, логічного завершення та естетичної доцільності, з точки зору відповідності сучасним вимогам до навчальної методики виконання подібних робіт.

Рівні виконання конкурсної роботи відповідають наступній оціночній шкалі:

180-200 балів - «відмінно»

150-179 балів - «добре»

100-149 балів - «задовільно»

0-99 балів - «не склав»

Особи, які отримали менше 100 балів за іспит, звільняються від подальшого складання вступних випробувань та участі в конкурсі.

Після перегляду робіт за результатами творчого конкурсу приймальна комісія допускає вступника до участі у загальному конкурсі.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНИХ КОНКУРСНИХ РОБІТ

Критерії оцінювання вступних конкурсних робіт з рисунку античної гіпсової голови

Максимальна оцінка за виконання вступної конкурсної роботи з рисунку складає 200 балів за умови виконання всіх вимог, відсутність яких оцінюється зняттям балів за такою шкалою:

1. Незначні порушення композиційного вирішення рисунку Знімається 10 балів
2. Значні порушення розміщення зображення Знімається 20 балів на площині
3. Порушення пропорцій при зображенні гіпсової голови Знімається 20 балів
4. Неточне відтворення характерних особливостей будови гіпсової голови Знімається 10 балів
5. Порушення законів лінійної перспективи при зображенні гіпсової голови (перспективні скорочення форми) Знімається 20 балів
6. Неправильна передача повітряної перспективи Знімається 20 балів
7. Неконструктивна побудова форми у рисунку гіпсової голови Знімається 20 балів
8. Порушення зображення цілісності форми (не підпорядкованість другорядного головному) Знімається 20 балів
9. Недостатнє моделювання форми Знімається 10 балів
10. Недосконалість світлотіньової розробки форми рисунку гіпсової голови Знімається 20 балів
11. Недотримання тонального масштабу рисунку Знімається 10 балів
12. Низький рівень технічного виконання рисунку Знімається 20 балів

Критерії оцінювання вступних конкурсних робіт з живопису (натюрморту)

Максимальна оцінка за виконання вступної конкурсної роботи з живопису складає 200 балів за умови виконання всіх вимог, відсутність яких оцінюється зняттям балів за такою шкалою:

1. Невдале композиційне розташування предметів натюрморту Знімається 10 балів
 2. Неточно визначені пропорції Знімається 20 балів
 3. Неправильна побудова предметів натюрморту Знімається 20 балів
 4. Порушення локальних співвідношень Знімається 20 балів
 5. Порушення взаємозв'язку предметів натюрморту Знімається 10 балів
 6. Відсутність повітряної перспективи, першого, другого планів Знімається 20 балів
 7. Невірно передані світлотіньові відношення Знімається 20 балів
 8. Порушення загального тонового і кольорового тону натури Знімається 10 балів
 9. Відсутня колористична цілісність постановки, порушена кольорова гармонія Знімається 20 балів
 10. Строкатість та дрібність зображення Знімається 20
 11. Зрідненість зображення через відсутність контрастів Знімається 20 балів
- Недостатньо виражена матеріальність предметів різної фактури Знімається 10 балів

Критерії оцінювання вступних конкурсних робіт з композиції

Максимальна оцінка за виконання вступної конкурсної роботи зі спецкомпозиції складає 200 балів за умови виконання всіх вимог, відсутність яких оцінюється зняттям балів за такою шкалою:

1. Порушення або неповна відповідність варіанту та вимог завдання у вирішенні композиції Знімається 20 балів
2. Недостатня передача асоціативного зв'язку в елементах формоутворення композиції завдання Знімається 20 балів
3. Недостатнє володіння навичками стилізації форми у композиції Знімається 20 балів
4. Невірне вирішення колористичних асоціацій та відсутність колористичної гармонії у вирішенні композиції Знімається 20 балів
5. Порушення в пропорційній побудові композиції Знімається 20 балів
6. Недостатнє володіння пропорційними та ритмічними закономірностями побудови форми Знімається 20 балів
7. Невірне визначення ступеня статичності або динамічності в побудові форм Знімається 20 балів
8. Відсутність цілісності композиції та виділення композиційно-психологічного центру у вирішенні композиції Знімається 20 балів
9. Відсутність співузгодженості елементів композиції, недостатній ступінь контрастних та нюансних акцентів у вирішенні композиції Знімається 20 балів
10. Невірне компонування завдання в листі заданого формату Знімається 20

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

1. Авсеян О.А. Натура и рисование по представлению / О.А. Авсеян. - М., 1985
2. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Р. Арнхейм. - М., 1989
3. Аронов В. Р. Художник и предметное творчество / В.Р. Аронов. - М., 1987
4. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты / Г.В. Беда. - М., 1981
5. Максименко А. В. Рисунок / А.В. Максименко. - Львів, 2005
6. Василевская Л.А. Специальное рисование / Л. А. Василевська. - М., 1989
7. Медведев Л.Г. Формирование графического художественного образа на занятиях по рисунку / Л.Г. Медведев. - М., 1986
8. Ростовцев Н. Н. Развитие творческих способностей на занятиях рисования / Н.Н. Ростовцев, А.Е. Терентьев. - М., 1987
9. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись / Ю.М. Карцер. - М, 1982
10. Королев В. А. Материалы и техника рисунка / В.А. Королев. - М., 1984
11. Кулебякин Г.И., Рисунок и основы композиции / Г.И. Кулебякин. - М., 1988
12. Ли Н., Основы учебного академического рисунка / Н. Ли. - М., 2004
13. Львов С. Д. Альбрехт Дюрер / С.Д. Львов. - М., 1985
14. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе / Н.Н. Ростовцев. - М., 1980
15. Соловьева Б. Искусство рисунка / Б.Соловьева. - М., 1989
16. Сухомлинова Е. С. Натюрморт / Е.С. Сухомлинова. - М., 1985
17. Фитцум В. Ю., Кузнецов Ю. И. Рисунки старых мастеров / Ю.В. Фитцум, Ю.И. Кузнецов. - М., 1981
18. Шорохов Е.В. Композиция / Е.В. Шорохов. - М, 1986